

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet
Institut za sociološka istraživanja

Konferencija
**SOCIOLOŠKO
NASLEĐE
VOJINA MILIĆA –
100** godina od rođenja

Beograd, 17. septembar 2022. godine

1838

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet
Institut za sociološka istraživanja

Konferencija
**„Sociološko nasleđe Vojina Milića –
100 godina od rođenja”**

Beograd, 17. septembar 2022. godine

Izdavač
Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet
Institut za sociološka istraživanja

Za izdavača
Prof. dr Danijel Sinani
dekan Filozofskog fakulteta

Urednice
Željka Manić
Anđelka Mirkov

Dizajn naslovne strane
Ivana Zoranović

Priprema za štampu
Dosije studio, Beograd

Štampa
JP Službeni glasnik, Beograd

Tiraž
50

ISBN 978-86-6427-236-0

Izdavanje knjige je finansijski pomoglo
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja
Republike Srbije

Beograd, 2022.

Konferencija
„SOCIOLOŠKO NASLEĐE VOJINA MILIĆA –
100 GODINA OD ROĐENJA”

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet
Institut za sociološka istraživanja
Beograd, 17. septembar 2022. godine

Prof. dr Vojin Milić (1922–1996) jedan je od utemeljivača akademskih studija sociologije na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, gde je predavao Metodologiju socioloških istraživanja i Sociologiju saznanja. Njegova najznačajnija dela su *Sociološki metod* (1965, 1978, 1996, 2014), *Sociologija saznanja* (1986), *Prilozi istoriji sociologije* (1989), *Sociologija nauke* (1995) i *Društvena struktura i pokretljivost Jugoslavije* (1996). Konferencija koja se organizuje povodom 100 godina od rođenja ovog velikana domaće sociologije biće usredsređena na razmatranje njegovog sociološkog nasleđa u okviru glavnih tematskih oblasti u kojima je ostavio neizbrisiv trag: istorija sociologije, sociološka teorija, metodologija socioloških istraživanja, sociologija saznanja i sociologija nauke. Cilj organizovanja ovog naučnog skupa je ukazivanje na značajne sociološke uvide do kojih je došao prof. dr Vojin Milić, a koji su i danas nezaobilazni u nastavi sociologije i naučnoistraživačkom radu.

PROGRAMSKI ODBOR

Prof. dr Marija Bogdanović, profesorka emerita, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Prof. dr Dragoljub Mićunović, redovni profesor u penziji, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Prof. dr Sreten Vujović, redovni profesor u penziji, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Prof. dr Todor Kuljić, redovni profesor u penziji, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Prof. dr Božo Milošević, redovni profesor u penziji, Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za sociologiju;

Prof. dr Srbobran Branković, redovni profesor, Univerzitet Metropolitan u Beogradu – FEFA i Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet u Nišu, Departman za sociologiju;

Prof. dr Vladimir Ilić, redovni profesor, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Prof. dr Jasmina Petrović, redovna profesorka, Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet u Nišu, Departman za sociologiju;

Prof. dr Snežana Stojšin, vanredna profesorka, Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za sociologiju;

Prof. dr Dušan Ristić, vanredni profesor, Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za sociologiju.

ORGANIZACIONI ODBOR

Prof. dr Vera Backović, vanredna profesorka, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Dr Željka Manić, docentkinja, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Dr Anđelka Mirkov, naučna saradnica, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Institut za sociološka istraživanja;

Dr Irena Petrović, docentkinja, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Dr Stefan Mandić, istraživač-saradnik, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Institut za sociološka istraživanja.

PROGRAM KONFERENCIJE

Subota, 17. septembar 2022. godine
Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet
Svečana sala „Dragoslav Srejski” (sala 108)

REGISTRACIJA UČESNIKA

9.45–10.00

OTVARANJE KONFERENCIJE

- 10.00–10.15 Prof. dr Danijel Sinani, dekan Filozofskog fakulteta
Univerziteta u Beogradu
Prof. dr Isidora Jarić, upravnica Odeljenja za sociologiju
Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu
Prof. dr Vera Backović, upravnica Instituta za sociološka
istraživanja Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu

SESIJA 1. ISTORIJA SOCIOLOGIJE I SOCIOLOŠKA TEORIJA

Moderatorica: Anđelka Mirkov

- 10.15–10.30 Nataša Jovanović Ajzenhamer – *Klasik o klasiku tj. Vojin Milić o Maksu Veberu: metodologija nemačkog klasika pod lupom jugoslovenskog sociologa*
- 10.30–10.45 Stefan Mandić – *Milićev odnos prema Marksovoj misli i marksizmu*
- 10.45–11.00 Aleksandra Marković, Andrej Kubiček – *Još jedan pogled na (zaboravljenu) teoriju o društvenoj strukturi – Vojin Milić u peru savremenih domaćih sociologa*
- 11.00–11.15 Irena Petrović – *Šest decenija istraživanja društvene pokretljivosti: analiza obrazaca međugeneracijske i unutargeneracijske pokretljivosti u Srbiji*
- 11.15–11.30 Dragana Gundogan – *Doprinos Vojina Milića izučavanju horizontalnih obrazovnih nejednakosti u okviru visokog obrazovanja*
- 11.30–11.45 Diskusija
- 11.45–12.15 Pauza za kafu

SESIJA 2. METODOLOGIJA SOCIOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA

Moderatorica: Željka Manić

- 12.15–12.30 Ljubiša Mitrović – *Pionirski doprinos Vojina Milića sociološkoj metodologiji i deontologiji poziva sociologa u nas*

- 12.30–12.45 Ivana Manić – *Ka utemeljenju metodologije socioloških istraživanja*
- 12.45–13.00 Jasmina Petrović – *Stvaranje kredibilne iskustvene evidencije za sociološka istraživanja: doprinos Vojina Milića razvoju metodoloških načela i istraživačke prakse*
- 13.00–13.15 Vladimir Ilić – *Milićevo shvatanje komplementarnosti i triangulacija kod kombinovanih (mixed methods) istraživanja*
- 13.15–13.30 Vladan Vidicki, Snežana Stojšin – *Sociološki metod nakon Sociološkog metoda: savremene tendencije i pravci razvoja metodologije u 21. veku*
- 13.30–13.45 Nemanja Zvijer – *Proširivanje metodološkog obzorja (upotreba vizuelnih metoda u sociologiji)*
- 13.45–14.00 Anđelka Mirkov – *Etika naučnog istraživanja društvenih pojava prema Vojinu Miliću*
- 14.00–14.15 Diskusija
- 14.15–15.15 Pauza za ručak

SESIJA 3. SOCIOLOGIJA SAZNANJA I SOCIOLOGIJA NAUKE

Moderatorica: Irena Petrović

- 15.15–15.30 Jovo Bakić – *Uticaoj reakcionarnih ideja Nikolaja Velimirovića i Justina Popovića na organizacije krajnje desnice u postsocijalističkoj Srbiji*
- 15.30–15.45 Jelena Pešić – *Doprinos Vojina Milića proučavanju globalnih nejednakosti u proizvodnji znanja: teorijsko razmatranje upotrebe konceptualnog para središta–periferije u proučavanju organizacije nauke*
- 15.45–16.00 Sanja Petkovska – *Proučavanje perifernih naučnoistraživačkih sistema i politike u radu Vojina Milića*
- 16.00–16.15 Željka Manić – *Milićev doprinos naukometriji*
- 16.15–16.30 Božidar Filipović, Jovana Obradović – *Recepcija radova Vojina Milića: analiza citiranosti u domaćoj naučnoj periodici 1996–2021.*
- 16.30–16.45 Aleksa Vukašinović – *Generacijski eho sociološkog nasleđa Vojina Milića u osvrtima i promišljanjima pripadnika postmilićevskih socioloških generacija – kontinuitet ili otuđenje?*
- 16.45–17.00 Diskusija

Nataša Jovanović Ajzenhamer*

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

Odeljenje za sociologiju

Klasik o klasiku tj. Vojin Milić o Maksu Veberu: metodologija nemačkog klasika pod lupom jugoslovenskog sociologa

Artur Stinčkomb u svom čuvenom tekstu „Trebali sociolozi da zaborave svoje majke i očeve?” izdvaja šest funkcija klasične sociologije: „probni kamen” (dela klasika kao model dobrog rada), „razvojni zadatak” (didaktička uloga), „intelektualni sitniš” (klasične reference kao „mapa puta” za međusobno razumevanje sociologa), „fundamentalne ideje” (podsećanje na teme koje sociologiju izdvajaju od drugih disciplina), „rutinska nauka” (pronalaženje novih hipoteza u mnogo puta iščitavanim delima) i „rituali” (identitetska funkcija). Imajući u vidu da se u ovom radu bavimo zaostavštinom dva klasika (nemačkog „oca osnivača” cele discipline i jugoslovenskog klasika čiji su radovi umnogome „kamen temeljac” domaće sociologije), cilj nam je da analiziramo na koji način Milićevo prepoznavanje i tumačenje Veberovog balansa između istorizma i pozitivizma (kroz koncepte razumevanju sociologije i idealnog tipa) ispunjava gorenavedene funkcije koje će nam pomoći da Milićev rad uvrstimo u kategoriju klasika. Prvo, nastojaćemo da pokažemo da su Milićevi zaključci o Veberu veoma originalni, inovativni i nadasve plauzibilni (što je posebno važno imajući u vidu relativno malu vremensku distancu koja Miliću nije omogućila akumulaciju znanja kakvu imamo danas). Drugo, istaći ćemo važnost deljenja Milićevih nalaza sa savremenim studentkinjama i studentima, kojima su reči jugoslovenskog sociologa najbolji način da se možda i prvi put upoznaju sa opusom Maksa Vebera. Treće, funkcije „intelektualnog sitniša”, „fundamentalnih ideja” i „rutinske nauke” sublimiraćemo u jedinstvenu tematizaciju Milićeve minuciozne analize najvažnijih, pa čak i onih na prvi pogled vešto skrivenih smernica i zagonetki koje je Maks Veber ostavio čitaocima, sa posebnim naglaskom na epistemološke i metodološke potporne stubove sociologije. Na kraju, akcenat ćemo staviti i na identitetsku dimenziju koju Milićev rad može i treba da ima za domaće sociologe i sociološkinje. Kroz prizmu njegovog razumevanja Veberove metodologije, ali i opšte sociologije, pokazaćemo zašto je važno da buduće generacije sociologa na ovim prostorima ne zaborave svoje očeve – da odmah odgovorimo na Stinčkombovo pitanje iz naslova teksta, sa naglaskom na lokalnu dimenziju postavljenog upita.

Cljučne reči: Vojin Milić, Maks Veber, metodologija socioloških istraživanja, funkcije klasične teorije, sociološka teorija

* natasa.jovanovic@f.bg.ac.rs

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

316:929 Милић В.(048)

316(048)

**КОНФЕРЕНЦИЈА „Социолошко наслеђе Војина Милића –
100 година од рођења” (2022 ; Београд)**

Конференција „Sociološko nasleđe Vojina Milića – 100 godina od rođenja” : Beograd, 17. septembar 2022. godine / [urednice Željka Manić, Anđelka Mirkov]. – Beograd : Filozofski fakultet, Institut za sociološka istraživanja, 2022 (Beograd : Službeni glasnik). – 26 str. ; 20 cm

Тираж 50.

ISBN 978-86-6427-236-0

а) Милић, Војин (1922–1996) – Апстракти

б) Социологија – Апстракти

COBISS.SR-ID 73699849

ISBN 978-86-6427-236-0

9 788664 272360